American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

28 octombrie 2026

Către: Camera Deputaţilor

În atenția: Domnului Bogdan-Iulian Huțucă
Președinte, Comisia pentru buget, finanțe și bănci

Domnului Sándor Bende
Președinte, Comisia pentru industrii și servicii

Domnului Liviu-Bogdan Ciucă
Președinte, Comisia juridică, de disciplină și imunități

Ref: Propunerea AmCham România privind inițiativa legislativă pentru compensarea financiară a consumatorilor de credit prejudiciaţi ca urmare a unor practici anticoncurenţiale (PL-x nr. 681/2026)

Stimate domnule Președinte Huțucă,
Stimate domnule Președinte Bende,
Stimate domnule Președinte Ciucă,

În numele Comitetului de Piețe de Capital & Servicii Financiare al Camerei de Comerț Americane în România (AmCham România), vă rugăm să primiți prezenta adresă, prin care solicităm **respingerea Proiectului de Lege pentru compensarea financiară a consumatorilor de credit prejudiciaţi ca urmare a unor practici anticoncurenţiale** (**PL-x nr. 681/2026**), oferind, de asemenea, o serie de argumente care susțin această propunere.

Parcursul juridic de până acum al proiectului de lege a reflectat numeroase neajunsuri, primind aviz nefavorabil de la Banca Națională a României și Consiliul Economic și Social, care au semnalat probleme de claritate, predictibilitate și coerență normativă, inclusiv riscul de incertitudine privind provizionarea activelor bancare.

Forma adoptată de Senat corectează o serie de neregularități ale textului inițial: mecanismul este declanșat doar pe baza unui act administrativ definitiv (însă această schimbare nu este realizată în tot cuprinsul textului de lege), noțiunea neclară de „indice de referință ajustat" a fost eliminată, iar amenzile procentuale din cifra de afaceri au fost înlocuite cu amenzi fixe. Totuși, aceste ajustări nu înlătură problemele de fond, detaliate mai jos. În plus, expunerea de motive nu este însoțită de un studiu de impact și nici de o metodologie de cuantificare a prejudiciului, cerințe impuse de art. 6 și 7 din Legea nr. 24/2000.

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Cadrul legal existent este complet iar proiectul creează paralelism legislativ

Chiar și după amendamentele adoptate de Senat, mecanismul propus dublează un cadru legal european și național deja complet, fiind reluate definiții și mecanisme deja existente.

Totodată, acesta standardizează și prezumă un prejudiciu care, potrivit dreptului UE, trebuie stabilit individual de instanță și intervine asupra unor raporturi contractuale încheiate și executate conform legii în vigoare la momentul respectiv. Protecția consumatorilor este un obiectiv legitim, pe care îl susținem, și de aceea considerăm că repararea unui eventual prejudiciu trebuie să se facă prin instrumentele deja existente, care oferă garanții procedurale echilibrate pentru ambele părți și securitate juridică pentru întreaga piață.

Dreptul la repararea prejudiciului cauzat de o încălcare a regulilor de concurență este deja reglementat detaliat, atât la nivel european, cât și național. Directiva 2014/104/UE, transpusă prin OUG nr. 170/2020, stabilește un regim special pentru acțiunile în despăgubire,pe lângă dispozițiile din Codul Civil și art. 66 din Legea concurenței.

Acest regim conține deja elementele pe care le abordează și proiectul de lege: efectul probatoriu al deciziei definitive (art. 9), reguli speciale de cuantificare a prejudiciului, inclusiv prezumții relative (art. 16), precum și posibilitatea soluționării consensuale a litigiilor. În paralel, consumatorii pot apela gratuit la Centrul de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Bancar (CSALB), reglementat prin OG nr. 38/2015, care oferă proceduri rapide de conciliere cu garanții procedurale adecvate.

Proiectul introduce un al treilea mecanism, divergent și care se suprapune celor existente, fără a clarifica raportul dintre ele și generând contradicții în anumite aspecte cu primele două mecanisme. Astfel, procedura propusă nu este o veritabilă mediere, ci o negociere directă între bancă și consumator, efectuată asupra unui pretins prejudiciu care se manifestă pe altă piață decât pe piața în care s-a constatat prin act administrativ o faptă anticoncurențială, cu termene stricte și sancțiuni. Această suprapunere contravine principiului unicității reglementării (art. 13–17 din Legea nr. 24/2000) și creează riscul unor soluții divergente pentru situații identice.

În plus, un regim național care se îndepărtează de standardele Directivei 2014/104/UE poate expune România riscului unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, potrivit art. 258 TFUE.

Recalcularea prin IRCC standardizează un prejudiciu care trebuie stabilit individual

Forma adoptată de Senat înlocuiește „indicele de referință ajustat" cu recalcularea dobânzii prin raportare la IRCC, începând cu 2 mai 2019, pentru perioada în care contractul a folosit ROBOR. Această soluție ridică o problemă de fond: diferența dintre ROBOR și IRCC nu măsoară efectul unei eventuale practici anticoncurențiale.

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Cei doi indici sunt construiți diferit, pe baze de calcul și perioade de referință diferite. IRCC, fiind un indice backward looking, reflectă tranzacțiile din trimestrul anterior si se aplica pentru trimestrul viitor , insemnand o intarziere de 6 luni in aplicarea lui raportat la Realitatea pietei , iar ROBOR fiind un indice de tip forward-looking reflecta cotațiile curente. Diferența dintre ei într-o anumită perioadă este determinată în principal de condițiile pieței monetare, nu de conduita sancționată. E de mentionat ca efectuarea unei comparatii corecte va arata ca diferenta intre cei doi indici reflecta doar diferenta de metodologie .A trata această diferență drept prejudiciu înseamnă a prezuma, fără probă, atât existența prejudiciului, cât și legătura de cauzalitate.

De asemenea, această comparație nu măsoară o analiză contrafactuală a unei încălcări a regulilor de concurență, ci o alternativă la mecanismul aprobat de Banca Națională de României. Cu alte cuvinte, prin proiectul de lege se hotărăște în realitate schimbarea ratei de referință din ROBOR în IRCC, cu nesocotirea reglementărilor sectoriale.

Dreptul UE exclude o astfel de abordare. Potrivit OUG nr. 170/2020, cuantumul prejudiciului se stabilește de instanță, pe baza probelor, pentru fiecare caz în parte. Proiectul înlocuiește această evaluare cu un calcul automat, aplicat uniform tuturor contractelor, ceea ce golește de conținut rolul instanței și poate conduce la supracompensare.

Mecanismul ignoră și alegerea consumatorilor care, după 2019, au optat în mod liber să păstreze ROBOR în locul trecerii la IRCC. A le recalcula ex post contractul pe baza indicelui pe care l-au refuzat contrazice propria lor opțiune contractuală, afectand totodată încrederea în stabilitatea contractelor și predictibilitatea cadrului investițional.

De asemenea, noua noțiune de „indice de referință denaturat" este definită generic, fără criterii care să permită stabilirea perioadei și a intensității pretinsei denaturări.

Neretroactivitate, dreptul de proprietate și proporționalitate

Forma adoptată de Senat extinde mecanismul la contractele aflate în derulare, inclusiv cele încheiate înainte de 2 mai 2019, dar și la contractele deja încetate, în limita termenului de prescripție. Astfel, legea nu reglementează doar efectele viitoare ale unor raporturi în curs, ci modifică efecte juridice deja consumate (facta praeterita). Acest lucru contravine art. 15 alin. (2) din Constituție, așa cum a fost interpretat constant de Curtea Constituțională.

Clauzele de dobândă variabilă raportate la ROBOR erau pe deplin conforme cu OUG nr. 50/2010 la momentul încheierii contractelor și beneficiază de prezumția de validitate. Modul în care era stabilit ROBOR, potrivit reglementărilor BNR, este exterior raportului contractual dintre bancă și client.

În măsura în care art. 3 ar fi interpretat în sensul instituirii unei obligații generalizate de recalculare și restituire pentru toate contractele și toți debitorii afectați, independent de formularea unei cereri și de

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

evaluarea situației individuale a fiecarui debitor, o asemenea obligație ar ridica probleme de proporționalitate din perspectiva art. 44 si 45 din Constituție. Aceste probleme sunt cu atât mai relevante cu cât art. 4 și 5 par să configureze, dimpotrivă, un mecanism individual, declanșat la cererea consumatorului.

Deficiențe de claritate și predictibilitate

Chiar după amendamentele Senatului, textul păstrează mai multe neclarități care contravin cerințelor art. 1 alin. (5) din Constituție și ale Legii nr. 24/2000:

- **Obiect de reglementare incert.** Titlul vizează practicile anticoncurențiale, însă obiectul legii include și „erorile de calcul al dobânzilor", noțiune nedefinită. Mecanismul de recalculare, construit în jurul indicelui de referință, nu se potrivește acestor situații și riscă să extindă un regim excepțional asupra unor erori izolate, fără caracter sistemic.
- **Termene contradictorii.** Banca are 45 de zile pentru recalculare, dar trebuie să finalizeze recalcularea și să transmită propunerea în 30 de zile de la aceeași solicitare. La nivel de portofoliu, termenele sunt practic imposibil de respectat, ceea ce expune instituțiile la neconformitate sistemică.
- **Momentul declanșării.** Nu este clar cum se determină „data constatării prejudiciului" de la care curge termenul de 45 de zile și care este natura acestuia (prescripție sau decădere).
- **Suspendarea clauzei de dobândă variabilă.** În măsura în care forma finală menține suspendarea efectelor acestei clauze pe durata procedurii sau a litigiului, banca ar fi lipsită de dobândă, adică de fructul civil al sumei împrumutate, fără temei juridic și fără limită în timp. Măsura ar fi disproporționată, mai ales pentru consumatorii care au trecut deja la IRCC.
- **Regimul contravențional.** Este necesar ca faptele contravenționale să fie descrise expres, conform principiului legalității. De asemenea, cumulul dintre amenda aplicată de Consiliul Concurenței, măsurile ANPC și sancțiunile prevăzute de proiect ridică riscul unei duble sancționări pentru aceeași faptă (ne bis in idem).

Impactul asupra economiei și a climatului investițional

Efectele proiectului depășesc sectorul bancar. Obligațiile generalizate de recalculare și restituire, stabilite pe baza unei metodologii standardizate, pot afecta indicatorii de capital ai instituțiilor de credit și, implicit, capacitatea acestora de a finanța economia. Incertitudinea privind provizionarea, semnalată și de BNR, se traduce în costuri mai mari ale creditului și în prudență sporită la acordarea de finanțări pentru populație și companii.

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Pentru investitori, semnalul este la fel de important. O lege care reconfigurează ex-post contracte legal încheiate, care dublează căile de reparare deja prevăzute de dreptul UE și care pornește de la premisa unui prejudiciu prestabilit afectează percepția privind stabilitatea și predictibilitatea cadrului legislativ din România.

***

Pe lângă aspectele prezentate anterior, vă transmitem, în anexă, o serie de observații suplimentare, punctuale, referitoare la proiectul de lege. Considerăm că acestea evidențiază aspecte relevante, care necesită o analiză atentă și luarea în considerare pe parcursul procesului legislativ, dat fiind faptul că generează probleme de legalitate, constituționalitate și conformitate cu legislația europeană relevantă. În acest context, **AmCham România solicită comisiilor sesizate în fond să analizeze argumentele prezentate și să propună respingerea propunerii legislative.**

Rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru a discuta în detaliu pe marginea propunerilor noastre. Din partea AmCham România, persoana de contact este Ioana Gavril, Senior Advocacy & Macro Lead (igavril@amcham.ro , 0755.142.344).

Vă asigurăm de înalta noastră considerație și ne exprimăm deschiderea spre susținerea unui dialog deschis cu Guvernul României și Comisiile Parlamentare.

Cu stimă,

Raluca Țintoiu
Președinte al Comitetului de Piețe de Capital & Servicii Financiare
AmCham România

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Anexă – Observații punctuale

Forma adoptată de Senat	Observații
Art.1.- Prezenta lege reglementează mecanismul de compensare financiară a consumatorilor de credit, în situaţia în care, urmare a constatării unor practici anticoncurenţiale ori a utilizării unui indice de referinţă denaturat în derularea contractului de credit, consumatorul de credit a fost prejudiciat.	În primul rând, este insuficient analizată și justificată oportunitatea și compatibilitatea acestei reglementări în raport cu cadrul legal existent în ceea ce privește posibilitatea consumatorilor de a obține despăgubiri în cazurile de încălcare a dispozițiilor legislației în materie de concurență: - Atât la nivel național, prin OUG nr. 170/2020 privind acţiunile în despăgubire în cazurile de încălcare a dispoziţiilor legislaţiei în materie de concurenţă, precum şi pentru modificarea şi completarea Legii concurenţei nr. 21/1996; - Directiva 2014/104/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 noiembrie 2014 privind anumite norme care guvernează acțiunile în despăgubire în temeiul dreptului intern în cazul încălcărilor dispozițiilor dreptului concurenței din statele membre și al Uniunii Europene. În continuare, forma adoptată de Senat a propunerii legislative nu stabilește la art. 1 că este necesară constatarea practicii anticoncurențiale/utilizării unui indice de referință denaturat **printr-un act administrativ definitiv emis de autoritatea competentă ori printr-o hotărâre judecătorească definitivă.** Deși sintagma este utilizată la articolul următor, trebuie corelate cu acesta și articolul prezent. În forma actuală, art. 1 prezintă o sintagmă, „indice de referință denaturat", care apare drept superfluă. Un indice „denaturat" prin faptă anticoncurențială se încadrează deja în sfera „practicilor anticoncurențiale" avute în vedere în aceeași enumerare. Cu toate acestea, prevederile art. 2 indică faptul că legea se adresează situației particulare a faptelor anticoncurențiale care ar avea ca obiect un indice de referință. Pentru a asigura claritatea actului normativ ar trebui înlăturată această sintagmă sau ar trebui schimbată prevederea pentru a indica faptul că situația-ipoteză avută în vedere este cea a practicilor anticoncurențiale vizând indici de referință.
Art.2.- În sensul prezentei legi, termenii şi expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:	

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
a) contract de credit - contractul prin care un creditor acordă, promite sau stipulează posibilitatea de a acorda unui consumator un credit sub formă de amânare la plată, împrumut sau alte facilităţi financiare similare, cu excepţia contractelor pentru prestarea de servicii în mod continuu ori pentru furnizarea de bunuri de acelaşi fel, atunci când consumatorul plăteşte pentru asemenea servicii sau bunuri în rate, pe durata fumizării lor, în conformitate cu prevederile art.7 pct.2 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr.228/2010, cu modificările şi completările ulterioare;	
b) prejudiciu - suma reprezentând diferenţa dintre costul total al creditului suportat de debitor prin aplicarea indicelui de referinţă şi costul recalculat prin aplicarea unui indice de referinţă ajustat, ca urmare a unei decizii constatate printr-un act administrativ definitiv;	Norma nu este clară în ceea ce privește măsura în care se completează cu reglementarea generală a noțiunii de prejudiciu prin Codul civil și nici nu justifică necesitatea acestei norme speciale. În plus, norma nu este clară în ce privește indicele de referință „ajustat" (nu se stabilește ce autoritate are dreptul și obligația să recalculeze indicele de referință aplicabil) și nici în ceea ce privește noțiunea de „act administrativ definitiv". Prejudiciul ar trebui să fie definit în conformitate cu Codul Civil, drept pierderea suferită de solicitant, de la caz la caz. De asemenea, textul este neclar din perspectiva actului administrativ: dacă actul administrativ este reprezentat de o decizie sau dacă decizia autorității este reflectată într-un alt tip de act administrativ.
c) practici anticoncurenţiale - orice înţelegeri între întreprinderi, decizii ale asocierilor de întreprinderi şi practici concertate, care au ca obiect sau au ca efect împiedicarea, restrângerea ori denaturarea concurenţei pe piaţa românească sau pe o parte a acesteia, precum şi folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi a unei poziţii	Directiva 2014/104 interzice aplicarea retroactivă a legislației naționale care transpune dispozițiile sale de drept material. Prevederile art. 20 alin. (1) OUG 170/2020 transpun în dreptul național această regulă. Similar, prevederile acestei legi nu se pot aplica faptelor și situațiilor juridice născute înainte de intrarea sa în vigoare. Această aplicare a regulii tempus regit actum trebuie să se regăsească în textul legal pentru a evita interpretări imprevizibile și arbitrare. Ar trebui menționat astfel că practicile anticoncurențiale avute în vedere sunt anterioare intrării în vigoare a legii.

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
dominante deţinute pe piaţa românească sau pe o parte substanţială a acesteia, astfel cum sunt reglementate la art.5 şi 6 de Legea concurenţei nr.21/1996, republicată, cu modificările şi completările ulterioare;	
d) recalcularea obligaţiilor - mecanismul de determinare a obligaţiilor de plată ale debitorului prin aplicarea indicelui de referinţă ajustat asupra contractului de credit, la solicitarea debitorului prejudiciat;	
e) indice de referinţă denaturat - indice de referinţă a cărui valoare a fost stabilită, determinată sau influenţată ca urmare a unor practici anticoncurenţiale constatate printr-o decizie definitivă de constatare a unei încălcări, în sensul art.2 lit.i) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.170/2020 privind acţiunile în despăgubire în cazurile de încălcare a dispoziţiilor legislaţiei în materie de concurenţă, precum şi pentru modificarea şi completarea Legii concurenţei nr.21/1996, aprobată prin Legea nr.320/2024, cu completările ulterioare;	Denumirea „denaturat” este neclară și inadecvată. Simpla existența a practicii anticoncurențiale nu semnifică că aceasta a și avut efecte concrete în practică, traduse prin denaturarea valorii indicelui de referință. Este necesar să fie subliniată diferența dintre o faptă anticoncurențială privind indicii de referință și un eventual efect pe piața contractelor de credit. Simpla existență a unei fapte pe piața monetară interbancară nu echivalează cu existența unei fapte anticoncurențiale pe piața contractelor de credit. Un efect anticoncurențial asupra altei piețe trebuie demonstrat separat printr-un act administrativ definitiv al autorității de concurență și/sau prin hotărâre judecătorească definitivă.
f) calcul afectat de utilizarea unui indice de referinţă denaturat - orice calcul al unei obligaţii de plată, al unei dobânzi, al unui cost sau al oricărei alte valori determinate contractual ori legal prin utilizarea, integrală sau parţială, a unui indice de referinţă denaturat;	
g) restituirea prejudiciului - returnarea către debitorul prejudiciat a sumelor achitate în plus, fie prin plată directă, fie prin compensare cu obligaţiile rezultate din contractul de credit;	
h) decizie definitivă de constatare a unei încălcări - decizia prevăzută la art.2 lit.i) din	Formularea poate conduce la interpretări divergente.

AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE IN ROMANIA

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr.170/2020, aprobată prin Legea nr.320/2024, cu completările ulterioare.	
Art.3.- În situaţia în care, ca urmare a unei încălcări a legislaţiei în materie de concurenţă constatate printr-o decizie definitivă, consumatorii de credit au fost prejudiciaţi prin utilizarea unui indice de referinţă denaturat, instituţiile de credit responsabile sunt obligate să:	Ar trebui asigurată corelarea cu prevederile art. 2 (e), de stabilit că încălcarea legislației de concurență are în vedere un indice de referință.
a) înlăture efectele încălcării constatate, cu respectarea termenelor prevăzute la art. 5;	Textul este neclar. O încălcare a legislației de concurență care nu a presupus și analiza efectelor de către autoritatea de concurență nu poate determina care au fost efectele încălcării astfel încât să fie înlăturate. De asemenea, scopul proiectului este de a despăgubi consumatorii, astfel încât litera a) ar trebui să prevadă expres că este limitată la acest efect, care însă este dublat la litera b) de mai jos. Pentru rațiuni de tehnică legislativă și claritate a legii, litera a) ar trebui eliminată.
b) recalculeze obligaţiile contractuale prin aplicarea indicelui IRCC tuturor contractelor de credit afectate;	Conform art. 6 alin. (2) și art. 3 din proiectul de lege, legiuitorul stabilește că atât timp cât contractul a utilizat un indice de referință, se consideră direct că consumatorul ar fi suferit un prejudiciu, iar prejudiciul se calculează ca diferența dintre ROBOR și IRCC. Nu sunt clare condițiile în care banca poate demonstra: - că ROBOR aplicat la acea dată a fost rezonabil pe piață; - că consumatorul nu a suferit efectiv nicio pierdere; - că nivelul prejudiciului nu este egal cu diferența dintre cei doi indici. Trebuie evitate neclaritățiile care ar putea determina o interpretare neconstituțională în sensul că s-ar institui o prezumție absolută în condițiile în care banca este obligată să transmită debitorului o recalculare în baza IRCC. O prezumție absolută privind existența și întinderea prejudiciului încalcă art. 17 alin. (2) din Directivă 2014/104. Încalcă și dreptul la apărare garantat de art. 47 din Carta drepturilor fundamentale. Recalcularea obligațiilor contractuale în baza diferenței dintre rata calculată în baza ratei de referință „denaturate" și IRCC ar fi o măsură arbitrară și disproporționată prin raportare la riscul asumat de părțile din contract. Astfel, IRCC este un indice retrospectiv, pe baza căruia nu se poate asuma un risc în viitor, pe când indicii de referință ROBOR în baza cărora sunt calculate anumite rate variabile

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
	reprezintă indici prospectivi, în al căror valoare este inclusă riscul de creditare asumat de bănci prin contractele de credit.
c) restituie integral, în termenele prevăzute de prezenta lege, prejudiciul dovedit în urma controlului tuturor debitorilor afectaţi.	Sintagma „debitori afectați” nu sugerează cine stabilește calitatea de debitor „afectat” și deci are aplicabilitatea imprevizibilă. La fel, controlul menționat nu este calificat printr-un termen sau autoritate competentă. Măsura nu este proporțională, întrucât impune băncii să efectueze un control general, fără a primi sesizări din partea consumatorilor.
Art.4.- (1) În termen de 45 de zile de la data constatării prejudiciului ca urmare a unei anchete derulate de o autoritate competentă, printr-un document administrativ, consumatorii de credit afectaţi pot solicita instituţiei de credit revizuirea contractului prin recalcularea obligaţiilor datorate în funcţie de indicele IRCC.	Termenul „anchetă” nu este un concept procedural unitar în dreptul românesc. Textul nu precizează ce autorități sunt vizate (ANPC, Banca Națională, ASF, Consiliul Concurenței sau altele). Articolul nu este corelat cu articolele anterioare. Nu spune nici ce înseamnă „competentă”. O normă care condiționează un drept de existența unei anchete, fără să o definească, lasă destinatarii fără criterii obiective. Mai mult, articolul atribuie unei autorități administrative sarcina de a constata prejudiciul și întinderea lui când acest rol trebuie să revină de fapt instanțelor. Termenul „Document administrativ” nu este clar și diferă de prevederile anterioare, care menționează un **act administrativ definitiv sau decizie**. Sintagma poate desemna un raport de control, un proces-verbal, o decizie sau o simplă adresă. Textul nu spune dacă documentul trebuie să fie definitiv, executoriu sau susceptibil de contestare. Din această cauză nu se știe dacă introducerea unei acțiuni în anulare împotriva lui afectează termenul de 45 de zile. Nu este clar ce trebuie să conțină documentul. Textul ar trebui corelat cu prevederile anterioare și cu legislația specifică din dreptul concurenței, astfel încât o anchetă să nu fie realizată înainte de rămânerea definitivă (prin neatacare sau prin respingerea definitivă a cererilor de anulare) a actului administrativ prin care se constată fapta anticoncurențială care ar sta la baza prejudiciului reclamat. Pentru a putea exista solicitări concre-te ale consumatorilor de credit, este necesar a fi determinat prejudiciul suportat personal de către fiecare.

AMERICAN CHAMBER OF COMMERCE IN ROMANIA

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
	Determinarea unei fapte anticoncurențiale și determinarea unui prejudiciu concret suferit de un consumator de credit reprezintă două procese diferite, care presupun două etape judiciare distincte. Acest aspect trebuie să reiasă din construcția textului legal.
(2) De la data depunerii solicitării de către debitor, efectele clauzei relative la dobânda variabilă se suspendă, până la soluţionarea cererii, pe cale amiabilă sau judecătorească.	Textul nu este clar. Pe de o parte, se menționează o suspendare care pare de drept, pe de altă parte pare că scopul legii ar fi suspendarea pe cale judecătorească. Nu rezultă mecanismul de suspendare pe cale judecătorească. De asemenea, soluția legislativă este eronată prin raportare la mecanismul care se dorește a fi reglementat și disproporționată: se prevede efectul suspendării și în situațiile în care contractul prevede o dobândă variabilă (inclusiv prin raportare la IRCC) sau în situațiile în care perioada încălcării este anterioară. Astfel, soluția suspendării pe viitor a venitului cuvenit instituțiilor de credit în condițiile în care nu subzistă încălcarea reprezintă o ingerință nepermisă în activitatea economică.
Art.5.- (1) Instituţiile de credit au obligaţia ca, în termen de maximum 45 de zile de la primirea solicitării de la debitor, să recalculeze obligaţiile datorate de acesta prin corectarea erorilor, în funcţie de indicele IRCC.	Textul utilizează un termen nedefinit – erori, care nu este corelat cu termenii folosiți anterior.
(2) În termen de maximum 30 de zile de la data depunerii solicitării debitorului, creditorul financiar este obligat să soluţioneze solicitările, să finalizeze recalcularea obligaţiilor de plată în funcţie de indicele IRCC şi să transmită consumatorului o propunere de revizuire a contractului.	Textul este necorelat cu articolul precedent. Potrivit alin. 1, banca trebuie să recalculeze obligațiile debitorului în termen de 45 de zile iar potrivit alin. 2 este obligată să soluționeze deja cererile în 30 de zile. Termenul de creditor financiar este nedefinit. De asemenea, nu este determinat în concret ce reprezintă o îndeplinire corespunzătoare a obligației de transmitere a propunerii de revizuire a contractului.
(3) Propunerea de revizuire se va transmite în scris către solicitant şi va cuprinde prezentarea detaliată a recalculării obligaţilor de plată ale debitorului în funcţie de indicele IRCC, cu evidenţierea clară a prejudiciului total generat de practica anticoncurenţială.	Propunerea de revizuire se va transmite în scris – însă nu se menționează suportul. Termenul de prejudiciu total generat de practica anticoncurențială nu este definit ca atare și este tendențios; ar trebui corelat cu termenii definiți la art. 1. Măsura în care practica ar fi produs un prejudiciu trebuie dovedită. Se încalcă principiul securității juridice și dreptul la apărare, precum dar și principiile care guvernează justa despăgubire. Acestea trebuie să poată fi stabilite de către instanță.
(4) Cu privire la propunerea de revizuire transmisă de bancă, debitorul trebuie să îşi exprime	Text neclar atât în ceea ce privește termenul în care debitorul trebuie să își exprime consimțământul, cât și în ceea ce privește

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
consimţământul, inclusiv cu privire la modificările introduse prin efectul legii.	raportul dintre modificări introduse prin efectul legii și necesitatea consimțământului debitorului.
(5) Consumatorii de credit pot formula întrebări suplimentare cu privire la recalcularea efectuată şi transmisă de instituţia de credit, la care banca va formula răspunsuri în interiorul termenului prevăzut la alin (2).	
(6) În lipsa unui acord scris transmis de debitor, procedura de compensare financiară a consumatorului de credit prejudiciat se suspendă, consumatorul de credit având posibilitatea de a acţiona în instanţă instituţia de credit în vederea recalculării obligaţiilor de plată, respectiv a recuperării prejudiciului.	Text neclar în ceea ce privește obiectul cererii care poate fi formulată în instanță, soluțiile pe care pe poate dispune instanța, precum și condițiile pentru acestea. De asemenea, pentru securitate juridică, ar trebui să existe posibilitatea închiderii procedurii de soluționare amiabilă prin ne-exprimarea acordului. De asemenea, proiectul de lege nu prevede termenul în care consumatorul ar trebui să exprime acordul.
(7) În cazul în care debitorul optează pentru recuperarea prejudiciului în instanţă, pe perioada desfăşurării procesului, clauza relativă la dobânda variabilă va fi suspendată.	Măsura este disproporționată și reprezintă o ingerință în dreptul de proprietate și dreptul la desfășurarea unei activități economice. Se prevede efectul suspendării și în situațiile în care contractul prevede o dobândă variabilă (inclusiv prin raportare la IRCC) sau în situațiile în care perioada încălcării este anterioară. Astfel, soluția suspendării pe viitor a venitului cuvenit instituțiilor de credit în condițiile în care nu subzistă încălcarea reprezintă o ingerință nepermisă în activitatea economică. Text neclar în ceea privește natura suspendării, posibilitatea băncii de a obține ridicarea acesteia, precum și impactul efectiv asupra obligațiilor debitorului de restituire pe durata suspendării. În plus, prevederea practic inversează prezumția de validitate a clauzei contractuale și încurajează tergiversarea procesului în instanță de către debitorul consumator de credit - acesta urmând să nu mai plătească nicio dobândă variabilă pe durata litigiului. Mai mult, mecanismul vine în contra garanțiilor de care trebuie să bucure banca - câtă vreme prejudiciul trebuie dovedit, acest articol are intenția de a constrânge banca să accepte că prejudiciul – nedovedit – pretins de către debitor reprezintă diferența dintre cei 2 indici. Conceptul de „suspendare” a clauzei nu există ca atare în dreptul civil, fapt ce va genera practică inconsistentă.
(8) În situaţia în care debitorul acceptă recalcularea. în termen de 15 zile de la data transmiterii	Legea nu prevede însă un termen în care debitorul să transmită răspunsul către bancă. Termenul de 15 zile este insuficient pentru

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
acordului în scris de către debitor cu privire la propunerea transmisă de bancă, instituţia de credit este obligată să efectueze plata sumelor datorate.	efectuarea plăților efective către potențial mii de debitori simultan, mai ales în cazul viramentelor bancare. Proiectul nu prevede posibilitatea eșalonării plății pentru sume foarte mari, ceea ce poate genera probleme de lichiditate și chiar risc sistemic.
(9) Plata prejudiciului calculat se va realiza, în funcţie de opţiunea debitorului:	
a) fie prin virament bancar într-un cont distinct comunicat de consumatorul de credit;	
b) fie prin diminuarea soldului principal al creditului, în cazul în care contractul de credit care face obiectul recalculării este încă în derulare.	Prevederea intră în conflict cu regulile de imputație a plății.
Art.6.- (1) Constituie contravenţii următoarele fapte:	
a) neîndeplinirea obligaţiei prevăzute la art.5 alin.(3);	
b) nesoluţionarea în termenul prevăzut a cererii consumatorului de credit, conform art.4 alin.(1) ori necomunicarea documentelor prevăzute la art. 5 alin.(5);	
c) neplata, în termenul prevăzut la art.5 alin.(8), a sumei acceptate în scris de consumator.	
(2) Contravenţia prevăzută la alin.(1) lit.a) se sancţionează cu amendă de la 10.000 lei la 50.000 lei, contravenţia prevăzută la lit.b), cu amendă de la 20.000 lei la 100.000 lei, iar contravenţia prevăzută la lit.c), cu amendă de la 50.000 lei la 100.000 lei.	
(3) Constatarea contravenţiilor şi aplicarea sancţiunilor se realizează de către reprezentanţii împuterniciţi ai Autorităţii Naţionale pentru Protecţia Consumatorilor. Odată cu aplicarea sancţiunii, agentul constatator dispune îndeplinirea obligaţiei încălcate într-un termen de cel mult 30 de zile, iar amenda se individualizează în funcţie de gravitatea şi durata faptei, numărul consumatorilor afectaţi, valoarea sumelor	Pentru a putea beneficia efectiv de recurs judiciar, ar trebui prevăzut că termenul de 30 de zile pentru îndeplinirea obligației stabilite prin proces verbal de constatare a contravenției este suspendat pe perioada contestării pe cale judiciară a măsurii de remediere dispuse de acest alineat. În lipsa suspendării, recursul judiciar al băncii va fi lipsit de substanță. Propunem introducerea unei trimiteri exprese la art. 32 alin. (3) din O.G. nr. 2/2001, în ceea ce privește suspendarea executării sancțiunii și a obligației impuse de agentul constatator.

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
neachitate şi conduita creditorului pentru înlăturarea consecinţelor.	
(4) Dispoziţiile referitoare la contravenţii se completează cu prevederile Ordonanţei Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravenţiilor, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările şi completările ulterioare.	
Art.7.- (1) Prevederile prezentei legi se aplică contractelor de credit în derulare, inclusiv celor care au fost acordate înainte de 2 mai 2019, în cadrul cărora rata dobânzii variabile a fost calculată, intergal sau în parte, prin raportare la indicele ROBOR.	Prevederea extinde aplicabilitatea dincolo de durata stabilită prin decizia autorității de concurență. Prevederea reprezintă un caz nepermis de retroactivare a legii, cu încălcarea dispozițiilor art. 20 alin. (1) OUG 170/2020 și în general descrise de art. 6 Cod civil, întrucât o dispoziție de drept material s-ar aplica inclusiv unor fapte anterioare intrării în vigoare a legii. Prevederea este neconstituțională prin raportare la obligația ca legile să aibă aplicabilitate generală și să nu acopere doar o situație particulară, în cazul de față contractele de credit unde rata dobânzii variabile a fost calculată prin raportare la indicele ROBOR. O precizare privind aplicabilitatea dispozițiilor legii contractelor de credit încheiate de consumatori ar contribui la asigurarea uniformității și coerenței sistematice a proiectului de lege.
(2) În vederea stabilirii efective a prejudiciului, recalcularea dobânzii datorate de consumatorul de credit se efectuează în funcţie de indicele IRCC, începând cu data intrării în vigoare a Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr.19/2019 pentru modificarea şi completarea unor acte normative, cu modificările ulterioare, respectiv 2 mai 2019, pentru întreaga perioadă în care, în executarea contractului de credit, dobânda variabilă a fost calculată prin raportarea la indicele ROBOR.	Necorelare cu prezumția relativă de 20% prevăzută de OUG 170/2020, iar soluția propusă este insuficient justificată din punct de vedere al rezonabilității, oportunității și viabilității. Art. 7 alin. (2) se aplică pe întreaga perioadă în care contractul a folosit ROBOR. Recalcularea pare că îi include deci și pe consumatorii care, după 2019, au ales în mod liber să păstreze ROBOR. Pentru aceștia, aplicarea retroactivă a IRCC contrazice voința lor contractuală, exprimată după intrarea în vigoare a OUG nr. 19/2019. Recalcularea pe baza IRCC stabilește direct existența și întinderea prejudiciului. Ea este deci o normă de drept material, mai strictă decât prezumția relativă din Directivă. Aplicarea ei contractelor încheiate înainte de 02.05.2019, contractelor încetate și unei perioade care nu corespunde duratei încălcării constatate este retroactivă și duce la supracompensare, contrar art. 3 alin. (3) din Directivă. Legea ar trebui să se aplice doar prejudiciilor cauzate de încălcări constatate definitiv, în limita perioadei stabilite prin decizie.

American Chamber of Commerce in Romania
Member of the AmCham Network
Union International Center, 4th Floor
11 Ion Câmpineanu St., Bucharest 1– Romania
Phone: +40 21 315 8694, +40 312 262 426
Fax: +40 21 312 48 51
E-mail: amcham@amcham.ro

Forma adoptată de Senat	Observații
(3) Dispoziţiile prezentei legi se aplică şi contractelor care au încetat anterior datei de intrare în vigoare a prezentei legi, cu respectarea termenului general de prescripţie prevăzut de Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.	
(4) Prezenta lege nu repune în termen şi nu redeschide drepturile de restituire pentru care termenul de prescripţie extinctivă s-a împlinit anterior intrării sale în vigoare.	